

SCIENCE
PROBLEMS.UZ

ISSN 2181-1342

Actual problems of social and humanitarian sciences
Актуальные проблемы социальных и гуманитарных наук

**Ijtimoiy-gumanitar
fanlarning dolzarb
muammolari**

Jild 3, Son 12/1

2023

SCIENCEPROBLEMS.UZ

ИЖТИМОЙ-ГУМАНИТАР ФАНЛАРНИНГ ДОЛЗАРБ МУАММОЛАРИ

№ 12/1 (3)-2023

**АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ СОЦИАЛЬНО-
ГУМАНИТАРНЫХ НАУК**

ACTUAL PROBLEMS OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES

ТОШКЕНТ-2023

БОШ МУҲАРРИР:

Исанова Феруза Тулқиновна

ТАҲРИР ҲАЙЪАТИ:

07.00.00-ТАРИХ ФАНЛАРИ:

Юлдашев Анвар Эргашевич – тарих фанлари доктори, сиёсий фанлар номзоди, профессор, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Мавланов Уктам Махмасабирович – тарих фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Хазраткулов Абдор – тарих фанлари доктори, доцент, Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети.

08.00.00-ИҚТИСОДИЁТ ФАНЛАРИ:

Карлибаева Рая Хожабаевна – иқтисодиёт фанлари доктори, профессор, Тошкент давлат иқтисодиёт университети;

Худойқулов Садирдин Каримович – иқтисодиёт фанлари доктори, доцент, Тошкент давлат иқтисодиёт университети;

Азизов Шерзод Ўктамович – иқтисодиёт фанлари доктори, доцент, Ўзбекистон Республикаси Божхона институти;

Арабов Нурали Уралович – иқтисодиёт фанлари доктори, профессор, Самарқанд давлат университети;

Холов Актам Хатамович – иқтисодиёт фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), доцент, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Шадиева Дилдора Хамидовна – иқтисодиёт фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), доцент в.б, Тошкент молия институти;

Шакаров Қулмат Аширович – иқтисодиёт фанлари номзоди, доцент, Тошкент ахборот технологиялари университети

09.00.00-ФАЛСАФА ФАНЛАРИ:

Ҳакимов Назар Ҳакимович – фалсафа фанлари доктори, профессор, Тошкент давлат иқтисодиёт университети;

Яхшиликков Жўрабой – фалсафа фанлари доктори, профессор, Самарқанд давлат университети;

Ғайбуллаев Отабек Мухаммадиевич – фалсафа фанлари доктори, профессор, Самарқанд давлат чет тиллар институти;

Ҳошимхонов Мўмин – фалсафа фанлари доктори, доцент, Жиззах педагогика институти;

Носирходжаева Гулнора Абдукаҳхаровна – фалсафа фанлари номзоди, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Турдиев Бехруз Собирович – фалсафа фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), доцент, Бухоро давлат университети.

10.00.00-ФИЛОЛОГИЯ ФАНЛАРИ:

Ахмедов Ойбек Сапорбаевич – филология фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети;

Кўчимов Шухрат Норқизилович – филология фанлари доктори, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Салахутдинова Мушарраф Исамутдиновна – филология фанлари номзоди, доцент, Самарқанд давлат университети;

Кучкаров Раҳман Урманович – филология фанлари номзоди, доцент в/б, Тошкент давлат юридик университети;

Юнусов Мансур Абдуллаевич – филология фанлари номзоди, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Саидов Улугбек Арипович – филология фанлари номзоди, доцент, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси.

12.00.00-ЮРИДИК ФАНЛАРИ:

Ахмедшаева Мавлюда Ахатовна – юридик фанлар доктори, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Мухитдинова Фирюза Абдурашидовна – юридик фанлар доктори, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Эсанова Замира Нормуратовна – юридик фанлар доктори, профессор, Ўзбекистон Республикасида хизмат кўрсатган юрист, Тошкент давлат юридик университети;

Ҳамроқулов Баҳодир Мамашарифович – юридик фанлар доктори, профессор в.б., Жаҳон иқтисодиёти ва дипломатия университети;

Зулфиқоров Шерзод Хуррамович – юридик фанлар доктори, профессор, Ўзбекистон Республикаси Жамоат хавфсизлиги университети;

Хайитов Хушвақт Сапарбаевич – юридик фанлар доктори, профессор, Ўзбекистон Республикаси

Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Асадов Шавкат Ғайбуллаевич – юридик фанлар доктори, доцент, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Утемуратов Махмут Ажимуратович – юридик фанлар номзоди, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Сайдуллаев Шахзод Алиханович – юридик фанлар номзоди, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Юсупов Сардорбек Баходирович – юридик фанлар доктори, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Ҳақимов Комил Бахтиярович – юридик фанлар доктори, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Амиров Зафар Актамович – юридик фанлар бўйича фалсафа доктори (PhD), Ўзбекистон Республикаси Судьялар олий кенгаши ҳузуридаги Судьялар олий мактаби;

Жўраев Шерзод Юлдашевич – юридик фанлар номзоди, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Бабаджанов Атабек Давронбекович – юридик фанлар номзоди, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Раҳматов Элёр Жумабоевич – юридик фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), Тошкент давлат юридик университети.

13.00.00-ПЕДАГОГИКА ФАНЛАРИ:

Ҳашимова Дильдархон Уринбоевна – педагогика фанлари доктори, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Ибрагимова Гулнора Хавазматовна – педагогика фанлари доктори, профессор, Тошкент давлат иқтисодиёт университети;

Закирова Феруза Махмудовна – педагогика фанлари доктори, Тошкент ахборот технологиялари университети ҳузуридаги

педагогик кадрларни қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш тармоқ маркази;

Тайланова Шоҳида Зайниевна – педагогика фанлари доктори, доцент.

19.00.00-ПСИХОЛОГИЯ ФАНЛАРИ:

Каримова Василя Маманосировна – психология фанлари доктори, профессор, Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика университети;

Ҳайитов Ойбек Эшбоевич – Жисмоний тарбия ва спорт бўйича мутахассисларни қайта тайёрлаш ва малакасини ошириш институти, психология фанлари доктори, профессор

Умарова Навбахор Шокировна – психология фанлари доктори, доцент, Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика университети, Амалий психология кафедраси мудири;

Атабаева Наргис Батировна – психология фанлари доктори, доцент, Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика университети;

Қодиров Обид Сафарович – психология фанлари доктори (PhD), Самарканд вилоят ИИБ Тиббиёт бўлими психологик хизмат бошлиғи.

22.00.00-СОЦИОЛОГИЯ ФАНЛАРИ:

Латипова Нодира Мухтаржановна – социология фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон миллий университети кафедра мудири;

Сеитов Азамат Пўлатович – социология фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон миллий университети;

Содиқова Шоҳида Мархабоевна – социология фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон халқаро ислом академияси

23.00.00-СИЁСИЙ ФАНЛАР

Назаров Насриддин Атакулович – сиёсий фанлар доктори, фалсафа фанлари доктори, профессор, Тошкент архитектура қурилиш институти;

Бўтаев Усмонжон Хайруллаевич – сиёсий фанлар доктори, доцент, Ўзбекистон миллий университети кафедра мудири.

ОАК Рўйхати

Мазкур журнал Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Олий аттестация комиссияси Раёсатининг 2022 йил 30 ноябрдаги 327/5-сон қарори билан тарих, иқтисодиёт, фалсафа, филология, юридик ва педагогика фанлари бўйича илмий даражалар бўйича диссертациялар асосий натижаларини чоп этиш тавсия этилган илмий нашрлар рўйхати (Рўйхатга) киритилган.

Ижтимоий-гуманитар фанларнинг долзарб муаммолари электрон журнали 1368-сонли гувоҳнома билан давлат рўйхатига олинган.
Муассис: “SCIENCEPROBLEMS TEAM”
масъулияти чекланган жамият.

Таҳририят манзили:

Тошкент шаҳри, Яккасарой тумани, Кичик Бешёғоч кўчаси, 70/10-уй. Электрон манзил: scienceproblems.uz@gmail.com

Телеграм канал: https://t.me/scienceproblems_uz

МУНДАРИЖА

07.00.00 – ТАРИХ ФАНЛАРИ

<i>Елмуратов Икматулла Гайбуллаевич</i> ҚОРАҚАЛПОҒИСТОНДАГИ БИРИНЧИ ТАДҚИҚОТ ИНСТИТУТИ ТАРИХИ (1931-1936 ЙИЛЛАР)	12-18
<i>Qitaybekov Azizbek Kenesbek o'g'li</i> QORAQALPOG'ISTONDA HAVO TRANSPORTINING SHAKLLANISHIDA "DOBROLET" AKSIYADORLIK JAMIYATINING O'RNI	19-23
<i>Nawrizbaeva Nurjamal Qudaybergenovna</i> QORAQALPOQLARNING GILAMCHILIGI BILAN BOG'LIQ VA'ZI MAROSIMLAR	24-29
<i>Сайдуллаев Фаррух Умедулло ўғли</i> МУҲАММАД ҲАКИМ ТЕРМИЗИЙНИНГ ЭТНОЛОГИК ВА ЭТНОГРАФИК ТАДҚИҚОТЛАРИ	30-35
<i>Berdiqulov Mirolim Tugalvoyevich</i> ТО'ДА-1 NEOLIT MAKONINING O'ZBEKISTON TOSH DAVRI ARXELOGIYASINI O'RGANISHDAGI O'RNI	36-40
<i>Olimjonova Gulida Olimjon qizi</i> O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA DAVLAT VOJXONA XIZMATI ORGANLARI FAOLIYATI ..	41-47
<i>O'ng'alov Lazizbek Amiriddin o'g'li</i> NUROTA TOG' TIZMASINING TOSH DAVRI ARXELOGIYASINING O'RGANILISH TARIXI..	48-53
<i>Rahmonov Faxriddin Shoymardonovich</i> MILLIY DEHQONCHILIK MADANIYATINI ETNO-TARIXIY MANBALARDA AKS ETISHI (JANUBIY O'ZBEKISTON MISOLIDA)	54-58
<i>Tilavboyev Muhammad</i> JIZZAX VOHASIDA OT BILAN BOG'LIQ URF-ODATLAR VA MAROSIMLAR	59-63
<i>To'xtaboyev Xurmatullo Shomirza o'g'li</i> O'ZBEKISTON ILM-FANI RIVOJIDA FARG'ONA DAVLAT UNIVERSITETINING O'RNI (MUSTAQILLIK YILLARI MISOLIDA)	64-68
<i>Рахматиллаев Хасанбой</i> МАРКАЗИЙ ОСИЁНИНГ ҚАДИМГИ ДАВР ЭТНИК ТАРИХИНИ ЁРИТИШДАГИ АЙРИМ МУАММОЛИ МАСАЛАЛАР ВА УСУЛЛАРГА ДОИР	69-74
<i>Qurbonova Manzila Boqiyevna</i> BUXORO VOHASI MILLIY SHIRINLIKLARI VA ICHIMLIKLARI	75-80
<i>Ravshanova Gulora</i> QASHQADARYO VOHASIDA MUNTAZAM QUROLLI HARAKATLAR TA'MINOTI (XX-asrning 20- yillarida)	81-85
<i>Зарипбаев Уснатдин Оракбаевич</i> ИККИНЧИ ЖАҲОН УРУШИ ЙИЛЛАРИДА ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН АССР ПРОКУРАТУРА ОРГАНЛАРИ ФАОЛИЯТИ	86-90

<i>Baxronov Abdullo Haydar o'gli</i> O'ZBEKISTONDA TOSH DAVRI ARXELOGIYASINI O'RGANISHDA XALQARO EKSPEDISIYALARINING O'RNI	91-95
<i>Maxmatqulov Jasur Isroil o'g'li</i> GIYOHVANDLIKKA QARSHI KURASH MAVZUSINING NAZARIY-METODOLOGIK ASOSLARI	96-101
<i>Esanova Nilufar</i> O'ZBEKISTON-TURKIYA HAMKORLIGI VA UNING NATIJASI (TO'QIMACHILIK SANOATI MISOLIDA)	102-106
<i>Норбоев Сарвар Қаҳрамон ўғли</i> АФРОСИЁБДАГИ СЎҒД МУДОФАА ДЕВОРИГА ОИД ТАДҚИҚОТЛАРИНИНГ ЎРГАНИЛИШИ (XX АСРНИНГ 50-80-ЙИЛЛАРИ).....	107-111
<i>Эсонов Зиёдбек Юлдашевич</i> ФАРҒОНА ВОДИЙСИ АҲОЛИСИ ТЎҚИМАЧИЛИК ҲУНАРМАНДЧИЛИГИ АНЪАНАЛАРИ	112-117
<i>Tishabayeva Irodaxon Rasulovna</i> 1960-1970 YILLARDA O'ZBEKISTONDA MAKTABGACHA TARBIYA MUASSASALARI FAOLIYATI	118-124
<i>To'xtamishева Fotima Musurmonovna</i> MUSTAQILLIK YILLARIDA QASHQADARYO VOHASI KASHTADO'ZLIGIDA O'ZGARISHLAR.....	125-132
<i>Sattorov Nurbek</i> SHIMOLIY BAQTRIYA VA ZARAFSHON MINTAQALARIDA DEHQONCHILIK VA CHORVACHILIK MADANIYATI SOHIBLARI ETNOMADANIY ALOQALARINING O'ZBEK XALQI ETNOGENEZI SHAKLLANISHIDAGI O'RNI	133-138
<i>Hazratov Nurali Burxon ug'li</i> QADIMGI KESH VILOYATI HUDUDIDAGI ARXELOGIK YODGORLIKLARINING O'RGANILISH TARIXIDAN	139-144
<i>Mamatqulov Bekzod Sherzovich</i> O'ZBEKISTONDA GAZ-OLTINGUGURT SANOATINING YUZAGA KELISHI VA UNING RIVOJLANISH TARIXI (QASHQADARYO VILOYATI MISOLIDA).....	145-149
<i>Berdiyev Jamshid</i> VOHA JOY NOMLARINING SHAKLLANISHIDA ETNONIMLAR VA PATRONIMLARNING TUTGAN O'RNI	150-155
<i>Djurakulov Sherzod Davronovich</i> SAMARQAND VILOYATI HUDUDIDI TOSH DAVRI ARXELOGIYASINING O'RGANILISHI TARIXI	156-161
<i>Қурбанова Дилрабо Шерипбоевна</i> ПАРЛАМЕНТ ТАРИХИ ВА ТАРИХШУНОСЛИГИ	162-172

<i>Зухриддин Болтаевич Жунаев</i> ХОРАЗМДА РЕСПУБЛИКА ТУЗУМИ: ЮТУҚЛАР ВА МУАММОЛАР (1920-1924 йиллар)	173-181
<i>Mamadiev Voxodir Bobojonovich</i> QASHQADARYO MUZEYIDAGI NODIR OSTODON	182-186
<i>Norqo'chqarov Xushvaqt Eshnazarovich</i> AFG'ONISTONDA O'ZBEK TILINING QONUNY ASOSLANISHI, O'ZBEKLAR IJTIMOYIY-MADANIY HAYOTIDAGI O'RNI (XX ASR – XXI ASR BOSHLARI)	187-197
<i>Ибрагимов Рахмон Зиёдуллаевич</i> ТОШКЕНТ ВОҲАСИ СЎНГГИ БРОНЗА ДАВРИ ТАРИХИ ТИЗИМИДА: ДАФН УДУМИ ВА МИГРАЦИЯ МАСАЛАЛАРИ	198-203
<i>Азаматова Гулмира Байирбековна</i> ОДАМ САВДОСИГА УЧРАГАН МИГРАНТ ХОТИН-ҚИЗЛАР ҲАҚИДА БАЎЗИ МУЛОҲАЗАЛАР	204-208
<i>Tishabayeva Iroдахon Rasulovna</i> 1960-1970 YILLARDA O'ZBEKISTONDA MAKTABGACHA TARBIYA MUASSASALARI FAOLIYATI	209-215
08.00.00 – ИҚТИСОДИЁТ ФАНЛАРИ	
<i>Ostonokulov Azamat Abdulkarimovich, Inoyatov Mardonbek Mo'min o'g'li</i> DAVLAT SEKTORIDA ICHKI AUDITNING XALQARO STANDARTLARI	216-226
<i>Kurbaniyazov Shaxzodbek Karimovich</i> O'ZBEKISTONDA KORPORATIV BOSHQARUV TASHKILIY- IQTISODIY MEKANIZMI SAMARADORLIGINI OSHIRISHNING NAZARIY VA USLUBIY ASOSLARI	227-232
<i>Отабеков Отажон Ғайрат ўғли</i> ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИДА ОПТИМАЛ СОЛИҚ ЮКИ ВА ИҚТИСОДИЙ ЎСИШ МАСАЛАЛАРИ	233-243
<i>Шакирова Фароғат Болтаевна</i> ИННОВАЦИОН ИҚТИСОДИЁТНИ РИВОЖЛАНТИРИШДА БАҲОЛАШ ИНДИКАТОРЛАРИНИНГ АҲАМИЯТИ	244-255
<i>Мамбетназаров Бахыт Бисенбаевич</i> ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИДА ТАДБИРКОРЛИК СУБЪЕТЛАРИНИНГ РИВОЖЛАНТИРИШ ИСТИҚБОЛЛАРИ	256-263
<i>Jumaniyazova Ro'za Quvondiq qizi</i> TURIZM INFRATUZILMASI TUSHUNCHASI VA UNING O'ZIGA XOS JIHATLARI	264-269
<i>Matniyozov Murodjon Rajabbayevich</i> DESTINATSIYA IMIDJINI SHAKLLANTIRISHDA TURISTLARNING SODIQLIGI VA QONIQLASHINING AHAMIYATI	270-278

<i>Хамидова Зарифа Урол қизи</i> ДАВЛАТ СЕКТОРИДА ИЧКИ АУДИТ ВА ДАВЛАТ МОЛИЯВИЙ НАЗОРАТ ТАДБИРЛАРИНИ ТАШКИЛ ЭТИШ ЙЎНАЛИШЛАРИ	279-291
<i>Toshaliyeva Saodat Toxirovna</i> KICHIK TADBIRKORLIK TUSHUNCHASI VA UNING IJTIMOIIY-IQTISODIY MONIYATI	292-296
<i>Худойназаров Фахритдин Хаитович</i> ИБН ХАЛДУННИНГ ИҚТИСОДИЁТГА ТАВСИЯЛАРИ	297-304
<i>Nurullayev Hoshimjon Hamidovich</i> GASTRANOMIYANING TURIZM RIVOJLANISHIDAGI ANAMIYATI	305-313
<i>Кадырова Шарофат Амоновна</i> ЗАРУБЕЖНЫЙ ОПЫТ РАЗВИТИЯ СФЕРЫ УСЛУГ В УСЛОВИЯХ ГЛОБАЛИЗАЦИИ	314-323
<i>Бегматова Зиёда Захиджановна</i> ДАВЛАТ ИНТЕРАКТИВ ХИЗМАТЛАРИ ТИЗИМИ АСОСИДА КАДРЛАР БАНДЛИГИНИ ВА УЛАРГА ТАЛАБНИ БАҲОЛАШ	324-332
<i>Shafkarov Bakhrom Khudoyberdievich</i> TERRITORIAL FEATURES AND THEIR EFFECTIVE USE IN THE CULTIVATION OF VITICULTURE PRODUCTS	333-340
<i>Masharipova Fazilat Axmedovna</i> OZIQ-OVQAT XAVFSIZLIGINI TA'MINLASHDA RAQAMLI IQTISODIYOTNING ANAMIYATI	341-348
<i>Мусинов Дилшод Султанович</i> ХИЗМАТ КЎРСАТИШ СОҲАСИНИНГИ ИЖТИМОИЙ ВА ИҚТИСОДИЙ САМАРАДОРЛИГИ ИҚТИСОДИЙ ЎСИШ ОМИЛИ СИФАТИДА	349-359
<i>Шакирова Юлдуз Сайдалиевна</i> ВОПРОСЫ РАЗРАБОТКИ ДОРОЖНОЙ КАРТЫ АКТИВИЗАЦИИ ИННОВАЦИОННЫХ ПРОЦЕССОВ	360-368
<i>Абдивоҳидов Мамуржон Авазхон ўғли</i> РАҚАМЛИ ИҚТИСОДИЁТ ШАРОИТИДА ХИЗМАТ КЎРСАТИШ СОҲАСИНИНГ МАЗМУНИ, ТАВСИФИ ВА РИВОЖЛАНТИРИШ ЙЎНАЛИШЛАРИ	369-380
<i>To'xtasinova Muxayyo Mirzasultonovna</i> DAVLATNING INNOVATSION TIZIMINI SHAKLLANTIRISH MASALASIGA	381-388
<i>Қурбанова Раҳима Джамшедовна, Мирзаева Ширин Нодировна</i> РОЛЬ ЧЕЛОВЕЧЕСКОГО КАПИТАЛА В СТИМУЛИРОВАНИИ ИННОВАЦИОННОГО РАЗВИТИЯ В УЗБЕКИСТАНЕ	389-403
<i>Набиева Нилуфар Муратовна</i> ОСОБЕННОСТИ КОМПЛЕКСА МАРКЕТИНГОВОГО ПРОДВИЖЕНИЯ КОМПАНИИ В ЦИФРОВОЙ СРЕДЕ	404-416

<i>Safarov Radjabboy Eshmuxammadovich</i> KAMBAG'ALLIKNI QISQARTIRISHDA INDIVIDUAL DAROMADGA SOLIQLAR MEKANIZMIDAN SAMARALI FOYDALANISH MASALALARI	417-428
<i>Sharipova Zulayho</i> SANOAT TARMOQLARI KLASSTERLARINI RIVOJLANTIRISH VA SAMARADORLIGINI OSHIRISH YO'LLARI	429-434
<i>Шарипов Акбар Илхамович</i> ЧАКАНА САВДО КОРХОНАЛАРИНИ РИВОЖЛАНТИРИШДА РАҚАМЛИ МАРКЕТИНГНИ РОЛИ	435-440
<i>Хаджаев Хабибулла Сагдуллаевич</i> ОБЪЕКТИВНАЯ НЕОБХОДИМОСТЬ И ЭКОНОМИЧЕСКАЯ СУЩНОСТЬ АНТИМОНОПОЛЬНОЙ ПОЛИТИКИ В РАЗВИТИИ НАЦИОНАЛЬНОЙ ЭКОНОМИКИ	441-447
<i>Хамзайева Дилфуза Самаровна</i> SURXANDARYO VILOYATIDA TURISTIK MAHSULOTLARNI BAHOLASH VA SAMARALI RIVOJLATIRISH IMKONIYATLARI	448-452
<i>Усманова Насиба Акбаржоновна</i> ПУТИ РАЗВИТИЯ МЕНЕДЖМЕНТА В СФЕРЕ УСЛУГ	453-459
<i>Исхакова Сарвар Аюбовна</i> ЦИФРОВАЯ ТРАНСФОРМАЦИЯ И ЕЕ ВЛИЯНИЕ НА ЗАНЯТОСТЬ И КВАЛИФИКАЦИЮ ПЕРСОНАЛА В СФЕРЕ БЫТОВОГО ОБСЛУЖИВАНИЯ В УЗБЕКИСТАНЕ	460-467
<i>Ollanazarov Bekmurod Davlatmurotovich</i> INNOVATSION TADBIRKORLIKNI MOLIYALASHTIRISHDA MUQOBIL MOLIYALASHTIRISH VOSITALARIDAN FOYDALANISH VA UNI TURISTIK XIZMATLAR SOHASIDA QO'LLASH IMKONIYATLARI	468-479
<i>To'uchiyeva Nodira G'ulom qizi</i> OLIY TA'LIMNI BOSHQARISHDAGI INNOVATSIYALAR. CHAT GPT YOHUD SUN'IY INTELLEKT	480-485
<i>Абдурахимова Саида Аҳмаджановна, Адилова Гўзал Абзаловна</i> ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИДА КИЧИК БИЗНЕС СУБЪЕКТЛАРИ ТАРКИБИЙ ҚИСМЛАРИНИНГ БАРҚАРОР РИВОЖЛАНИШ ТАҲЛИЛИ	486-494
<i>Maxsudov Sherzod Solijonovich</i> TO'QIMACHILIK SANOATI KORXONALARIDA INVESTITSION MUHIT JOZIBADORLIGINI BOSHQARISHNING ZAMONAVIY TENDENSIYALARI	495-500
<i>Tadjibekova Dilnoza Bakhtiyarovna</i> ENHANCING FINANCIAL RESOURCE FORMATION IN BUSINESSES	501-506
<i>Radjabova Malika Ziyodullayevna</i> AHOLI BANDLIGINI TA'MINLASH ISTIQBOLLARI XUSUSIDA	507-512

09.00.00 - ФАЛСАФА ФАНЛАРИ

<i>Asraqulova Adiba Nabiyevna</i> ZAMONAVIY DAVRDA IQTISODGA FALSAFIY QARASHLAR	513-520
<i>Жўраев Аҳмад Муҳаммадиевич</i> ТИНЧЛИКПАРВАРЛИК ҲОЯЛАРИНИНГ ЖАМИЯТ ТАРАҚҚИЁТИДАГИ АҲАМИЯТИ	521-530
<i>Гуламова Мавжуда Ташпулатовна</i> АХМАД ЗИЁУДДИН АЛ-КУМУШХОНаВИЙ АСАРЛАРИДА КОМИЛ ИНСОН ҲОЯЛАРИНИНГ ФАЛСАФИЙ ТАҲЛИЛИ	531-538
<i>Abduxolikova Nasiba Alijonovna</i> YOSHLARNING ONLAYN TA'LIM JARAYONIGA TA'SIR ETUVCHI IJOBIIY SALBIY OMILLAR	539-544
<i>Yazdonov Zikirillo Shukurilloevich</i> QALANDARIYLIK VA UNING INSON, JAMIYAT TIZIMIDAGI O'RNI	545-552
<i>Sharipova Barno Salimovna</i> BIOETIK MADANIYATNING RIVOJLANISH BOSQICHLARI VA UNING ZAMONAVIY IMIJI	553-558
<i>Xalikulova Umida Rustamovna</i> AXBOROT MUHITINING OLIY TA'LIMGA TA'SIRI: KONSTRUKTIV VA DESTRUKTIV OMILLAR	559-564
<i>Abbasova Maftuna Subxonovna, Temirova Xurshida</i> OILA VA NIKOH MA'NAVIYATI, OILANI MUSTAHKAMLASH OMILLARI	565-571
<i>Tog'ayev Nodirjon Ergashevich</i> AJDODLARIMIZ BOY ILMIY MEROSINING O'ZBEKISTONDA MA'RIFATLI JAMIYAT QURISH HAMDA YOSHLAR TARBIIYASIDA TUTGAN O'RNI	572-576
<i>Kipchoqov Xomidjon Gulomovich</i> JAVOBGARLIK PRINSIPINI SHAKLLANTIRISH AXLOQSHUNOSLIKNING ASOSIY MASALASI SIFATIDA	577-581
<i>Raximova Rayxon Abdurasulovna</i> ZAMONAVIY OILADA MA'NAVIY-AXLOQIY QADRIYATLARNI SHAKLLANTIRISH: MUAMMONING NAZARIY VA USLUBIY TAHLILI	582-586
<i>Агзамова Нилюфар Шухратовна</i> “АДАБ АЛЬ-ТАБИБ” КАК ИСТОЧНИК НАЦИОНАЛЬНОЙ БИОЭТИКИ	587-591
<i>Axmadiyev Nuriddin Muxutdinovich</i> INTELLEKTUAL MADANIYAT YOSHLARNING INNOVATSION FAOLLIGINI OSHIRISHNING MUHIM MEZONI SIFATIDA	592-596
<i>Nabiyev Mansur Jamxur o'g'li</i> DEMOKRATIK JAMIYAT TARAQQIYOTIDA IJTIMOIIY G'OYALAR EVOLYUTSIYASI VA MODERNIZATSIIYASI	597-603

<i>Kenjayeva Dilrabo Romanovna, Xaydarova Larisa Sunnatovna</i> GLOBALLASHUV SHAROITIDA MILLIY MADANIYAT SOHASIDAGI O'ZGARISHLARNING O'ZIGA XOS JIHATLARI	604-609
<i>Abduraximova Tursunoy Abduvoxid qizi</i> O'ZBEKISTONDA OLIY TA'LIM TRANSFORMATSIYASINING FALSAFIY MOHIYATI	610-615
<i>Tagayev Ganisher Xasanovich</i> YOSHLAR ETNOESTETIK DUNYOQARASHINI RIVOJLANTIRISHDA BADIY-ESTETIK OMILLARNING O'RNI	616-625
<i>Шоназаров Жамшид Шуҳратович</i> БЕҲБУДИЙ ВА УНИНГ ДАВЛАТЧИЛИК ҲОЯСИ	626-630
<i>Ҳамраев Сирож Абруевич</i> ЖАМИЯТ ЯНГИЛАНИШИ ВА ТАДБИРКОР МАЪНАВИЯТИ	631-637
<i>Nabiyev Bekzod Muxammadumarovich</i> MAFKURAVIY ISHLARNI TASHKIL ETISHDA ZAMONAVIY TARG'IBOT TEXNOLOGIYALARI: O'ZBEKISTON VA XORIY TAJRIBASI	638-642
<i>Hashimova Gulsina Ismoyilovna</i> HARBIY IJTIMOYIY ISH VA HARBIY MADANIYATNING HARBIY XIZMATCHILAR FAROVONLIGINI TA'MINLASHDAGI ROLI	643-648
<i>Karimova Gulnoza Yigitaliyevna</i> AXLOQIY MADANIYAT TUSHUNCHASINI RIVOJLANTIRISHNING IJTIMOYIY ZARURIYATI	649-655
<i>Sharipova Kamola Usmonjonovna</i> YANGI O'ZBEKISTONDA GENDER TENGLIKNI TA'MINLASH BO'YICHA ILG'OR XORIJIY DAVLATLAR TAJRIBASINI MILLIY STRATEGIYAGA TRANSFORMASIYALASH ISTIQBOLLARI	656-661

07.00.00 – Тарих фанлари

Rahmonov Faxriddin Shoymardonovich
professor v/b, tarix fanlari doktori (DcS),
Qarshi davlat universiteti

**MILLIY DEHQONCHILIK MADANIYATINI ETNO-TARIXIY MANBALARDA AKS ETISHI
(JANUBIY O'ZBEKISTON MISOLIDA)**

Annotatsiya. O'zbekistonda dehqonchilik madaniyati ilmiy asosda rivojlanmoqda. Nazariy masalalar, yangi ilmiy tavsiyanomalar sinalib, so'ngra ishlab chiqarishga joriy etilmoqda. Ushbu maqolada Janubiy O'zbekiston aholisining XIX asr oxiri-XX asrdagi milliy dehqonchiligining tarixiy manbalardagi aks etish masalalari ilmiy tarzda ochib berilgan.

Kalit so'zlar: Janubiy O'zbekiston, Qashqadaryo, Surxondaryo, voha, dehqon, dehqonchilik, urf-odat, marosim, rasm-rusm.

Rakhmonov Fakhriddin Shoymardonovich
Acting professor, doctor of historical
sciences (DcS), Karshi State University

**REFLECTION OF NATIONAL AGRICULTURAL CULTURE IN ETHNO-HISTORICAL SOURCES
(ON THE EXAMPLE OF SOUTH UZBEKISTAN)**

Abstract. Agricultural culture in Uzbekistan is developing on a scientific basis. Theoretical issues, new scientific recommendations are being tested and then introduced into production. This article reveals at a scientific level the issues of reflecting the national agriculture of population of Southern Uzbekistan at the end of the XIX-XX the centuries in historical sources.

Key words: Southern Uzbekistan, Kashkadarya, Surkhandarya, oasis, farmers, agriculture, tradition, ritual, painting.

Рахмонов Фахриддин Шоймардонович
профессор и/о, доктор исторических наук (DcS),
Каршинский государственный университет

**ОТРАЖЕНИЕ НАЦИОНАЛЬНОЙ ЗЕМЛЕДЕЛЬЧЕСКОЙ КУЛЬТУРЫ В ЭТНО-
ИСТОРИЧЕСКИХ ИСТОЧНИКАХ (НА ПРИМЕРЕ ЮЖНОГО УЗБЕКИСТАНА)**

Аннотация. Культура земледелия в Узбекистане развивается на научной основе. Проверяются теоретические вопросы, новые научные рекомендации, а затем внедряются в производство. В данной статье на научном уровне раскрываются вопросы отражения национального земледелия населения Южного Узбекистана конца XIX-XX веков в исторических источниках.

Ключевые слов: Южный Узбекистан, Кашкадарья, Сурхандарья, оазис, земледельцев, земледелие, традиция, обряд, живопись.

DOI: <https://doi.org/10.47390/SP1342V3I12.1Y2023N08>

Kirish. Umumjahon globallashuv jarayonlari natijasida dunyoning ijtimoiy-iqtisodiy taraqqiyoti jadal rivojlana boshladi. Bu esa insoniyatning tabiiy resurslarga bo'lgan ehtiyoji tobora oshib borishi, oziq-ovqat xavfsizligi va iqlim o'zgarishlariga ta'sir o'tkazdi. Ekologik muammolar insoniyatning hayot ta'minotini yaratishdagi azaliy tajriba va an'analarini o'rganish, tabiatning ozuqa zanjirida muvozanatni saqlash hamda ishlab chiqarishni ilg'or texnologiyalar bilan uyg'unlashtirishni taqozo qilmoqda.

Qishloq xo'jaligini intensiv taraqqiyotini ta'minlash, oziq-ovqat xavfsizligi hamda kafolati masalalari BMTning Oziq ovqat va qishloq xo'jaligi tashkiloti (FAO) hamda "Ming yillik rivojlanish dasturlari" da ham muhim ustuvor yo'nalish sifatida belgilab berilgan.

Mavzuga oid adabiyotlar tahlili. Hozirgi davrda xalqimizning ma'naviy-ruhiy tiklanishi uning muqaddas zaminimizga, tabiatga bo'lgan munosabati bilan chambarchas bog'liqdir. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyevning ta'biri bilan ifodalaganda: "Tabiat bilan uyg'un bo'lishga intilib yashagan ajdodlarimizning tajribasiga tayanishimiz zarur"[1:156].

Dehqonchilik madaniyati - dehqonchilikni yuritishning dehqonchilik qonun-qoidalari va agrotexnologiya me'yorlariga muvofiqligi darajasi bo'lib, ushbu tushuncha keng ma'noda jamiyatda dehqonchilik yuritish darajasini bildiradi, tor ma'noda dehqonchilik bilan shug'ullanadigan insonning dehqonchilikka oid bilim va tajribalari hamda uni qo'llash mahorati, malakasini anglatadi. Jamiyat taraqqiyotidagi har bir muayyan davrning o'ziga xos dehqonchilik madaniyati mavjud va bu madaniyat asrlar davomida vorisilik asosida boyib va yangilanib boradi. Uning paydo bo'lishi va rivojlanib borishi jamiyatning ishlab chiqaruvchi kuchlari, ayniqsa sanoat ishlab chiqarishi va fan-texnika taraqqiyoti bilan chambarchas bog'liq.

Dehqonchilik milliy madaniyatining tarixiy ildizlari o'zbek xalqining xo'jalik-madaniy an'analaridan qishloq xo'jaligining bugungi taraqqiyotida foydalanish dolzarb ahamiyat kasb etmoqda. Ammo, dehqonchilik madaniyati va xo'jalik-madaniy an'analarning rivojlanishiga doir masalalar tizimli ravishda o'rganilmaganligi ham ayni haqiqat. Darhaqiqat, xalqimiz qadimdan dehqonchilikni munosib ravishda e'zozlab kelgan.

Dehqonchilik an'analari va marosimlari o'zbek xalqi etnografiyasida nisbatan kam o'rganilgan mavzudir. Ayniqsa, Janubiy O'zbekiston o'zbek-larining dehqonchilik an'analari misolida ushbu dolzarb va amaliy ahamiyatga molik muammo hozirgacha yetarlicha ilmiy tadqiq etilmagan.

Ko'xna tariximiz va ma'naviyatimizning ilk yozma manbai bo'lgan "Avesto" kitobida yerga ishlov berish, dehqonchilik bilan shug'ullanish eng ezgu va savob ishlardan biri ekanligi ta'kidlanadi[2.].

"Vendidod"ning uchinchi faslida yozilishicha, "Axuramazda yerga yaxshi, sog'lom urug' sepishdan ortiq savob ish yo'q deydi". Tangrining bu aytganlariga amal qilish, o'n ming yasna matnlarini o'qib ibodat etish yoki yuzlab jonivorlarni qurbonlikka so'yishdan afzal hisoblangan. "Olam go'zalligi dehqonchilikdan" deyilgan "Vendidod"da. "Kimki urug' qadabdi, u odamiylikka imon keltiradi, yagona shu yo'lgina haqiqat bo'lib, qolgani savobdir".

Yana bir fasl bashoratida bunday deyiladi: "Bug'doy o'stira boshlansa, devlarni ter bosadi; sovurilgan bug'doy tayyor bo'lsa, devlar zaiflashib qoladi. Un tayyor bo'lgach, devlar nola-yu fig'on chekishadi. Devlarni mag'lub etish uchun xonadonda hamisha unli ovqat bo'lishi

lozim. Bu ovqatni odamlar yegandan so'ng, devlar juda qizishib ketadi va qocha boshlashadi"[3:86].

Yuqorida ta'kidlangan fikr-mulohazalar qadimiy dehqonchilik udum va marosimlari to'g'risida ma'lumot berish bilan birga azaliy dehqonchilik an'analari tarixini tahlil qilishda ham muhim manba bo'lib xizmat qiladi.

Tadqiqot metodologiyasi. Maqolada O'zbekistonda gaz-oltingugurt sanoatining yuzaga kelishi va uning rivojlanish tarixi (Qashqadaryo viloyati misolida) ni yoritib berishda analiz va sintez, tizimlilik, mantiqiylik, kompleks yondashuv, qiyosiy tahlil, dialektik usullaridan foydalanildi.

Tahlil va natijalar. Markaziy Osiyoning qomusiy olimi Abu Rayhon Beruniy o'zining "Qadimgi xalqlardan qolgan yodgorliklar" nomli asarida ajdodlarimizning yil fasllari bilan bog'liq ravishda o'tkaziladigan dehqonchilik marosimlari va bayramlari to'g'risida qiziqarli ma'lumotlar berilgan. Ayniqsa, allomaning Navro'z bayrami udumlari va uning tarixi, shuningdek, "Mehrjon", "Chiri", "Umri", "Xovardminik", ya'ni "Qovoq bayrami" to'g'risidagi fikrlari muhimdir[4:280-282].

O'rta Osiyoga islom dini kirib kelgach, har bir kasb-hunarning maxsus risolalari tuzilib, ularda har bir kasbning qonun-qoidalari va ular sig'inadigan pirlar haqidagi ma'lumotlar diniy ruhda bayon etilgan[5.].

O'lkamizga turli maqsadlarda kelgan sayyohlar va harbiylar ham o'zbek xalqining dehqonchilikka doir urf-odatlarini va marosimlarini ilmiy jihatdan o'rganish bo'yicha umumiy tarzda bo'lsa-da, bir qator ishlarni amalga oshirishgan.

Ayniqsa, O'rta Osiyo Rossiya tomonidan bosib olinib, Buxoro xonligi podsho Rossiyasi tobeligiga o'tgach, rus tadqiqotchilari o'zbek xalqining milliy qadriyatlarini, shu jumladan, dehqonchilik urf-odatlarini va an'analari ham e'tiborni qaratishgan. Shunday tadqiqotlar natijasi o'laroq o'zbek xalqi an'analari va udumlariga bag'ishlangan asarlar yuzaga kelgan. Podsho hukumati o'zining mustamlakachilik siyosatini yuritish maqsadida O'rta Osiyo mintaqasi to'g'risida ilmiy asoslangan ma'lumotlarga ega bo'lish uchun bu o'lkaga maxsus bilimli kishilarni yuborgan. Albatta, ular dastavval podsho xukumati siyosiy niyatlarini ro'yobga chiqarish, ya'ni uzoq davrga mo'ljallangan mustamlakachilik siyosatini amalga oshirishga intilganlar. Ammo ular orasidagi ilm-fan fidoyilari o'lkamiz aholisining tarixi va etnografiyasiga oid ko'plab qiziqarli ma'lumotlarni yozib qoldirishgan[6.].

Muallif A.A.Divayev XX asr boshlarida shamolni to'xtatish bilan bog'liq ravishda o'tkazilgan "Choy momo" marosimi to'g'risida qiziqarli ma'lumot yozib qoldirgan[7:1-11]. Ushbu maqola shamolni to'xtatish marosimi to'g'risida umumiy ma'lumot berish bilan bugungi transformatsiya (o'zgarish) holatlarini xolisona aniqlashda muhimdir.

Yuqoridagi manbalar tahlilidan shunday xulosa chiqarish mumkinki, qadim zamonlardan to XX asrning boshlarigacha bo'lgan davr mobaynida ushbu mavzu yuzasidan yetarlicha mukammal tadqiqotlar yaratilmagan. Faqatgina ba'zi mualliflar bu mavzuni o'rganish jarayonida ushbu mavzuning ba'zi jixatlarigagina to'xtalib o'tishgan, xolos[8.].

Ushbu dolzarb mavzuni atroflicha teran yoritish va to'plagan ma'lumotlarni to'ldirish maqsadida "Turkestanskiy sbornik" majmuasi hamda "Etnograficheskoye obozreniye", "O'zbekistonda ijtimoiy fanlar", "O'zbekiston tarixi", "Fan va turmush", "Moziydan sado", "Turon tarixi" kabi jurnallarda chop etilgan tarixiy - etnografik ma'lumotlardan ham foydalanish mumkin.

Qilingan ilmiy tahlillar shuni ko'rsatadiki, mavjud manbalar dehqonchilik urf-odatlarini va marosimlari haqida zarur etnografik ma'lumotlarni beradi.

Milliy mafkuramiz singdirilayotgan hozirgi davrda ma'naviy qadriyatlarining tiklanishi dehqonchilikka doir urf-odatlar va marosimlar mavzusini milliy g'oyamiz yo'nalishi nuqtai nazaridan maxsus tadqiqot obyekti sifatida yanada chuqur ilmiy o'rganishni taqozo qilmoqda.

Mavzuning asosiy masalalarini yoritishda Qadimgi davr va o'rta asrlar yozma manbalari: jumladan, tariximizning ilk yozma manbai "Avesto" kitobi va o'rta asr Sharq mutafakkirlari – Abu Rayhon Beruniy, Narshaxiy kabi buyuk allomalarning asarlari muhim manba bo'lib xizmat qildi.

Dala etnografik materiallari bevosita axborotchilar bilan o'tkazilgan suhbatlar va shaxsiy kuzatishlar asosida to'planadi. Material to'plashda tadqiqotchi tomonidan mavzuni kompleks o'rganish maqsadida tuzilgan kengaytirilgan dasturdan foydalanish muim. Bu dastur dehqonchilik marosimlari va ular bilan bog'liq turli rasm-rusumlar haqidagi ma'lumotlarni yanada teranroq yoritishga yordam beradi, albatta.

Dehqonchilik madaniyatining yuksalishida dehqonchilik moddiy-texnika bazasi — mehnat qurollarining takomillashuvi va fan yutuqlarining dehqonchilikka joriy qilinishi hal qiluvchi o'rinda turadi. Tarixan olganda omoch, plug, traktor, hosilni yig'ib oladigan kombaynlarning yaratilishi, fan-texnika, jumladan seleksiya yutuqlari dehqonchilikda katta yuksalishlarni ta'minladi va dehqonchilik madaniyatini yangi darajaga ko'tardi.

Muhokama. Axborotchilarning aksariyati xalq urf-odat va udumlarini yaxshi biluvchi keksalardan iborat bo'lib, ulardan olingan ma'lumotlar muammoni chuqur va har tomonlama yoritish imkonini beradi. Mavzuni yoritishda dala etnografik ma'lumotlari ma'lum tartibga solinadi, haqqoniyliigi tekshirib ko'riladi, arxiv hujjatlari, tegishli manbalar va adabiyotlar bilan qiyoslanadi hamda ilmiy tahlil qilinadi. Bu ma'lumotlarning ilmiy qimmatini shundan iboratki, dehqonchilik marosimlari doirasida o'tkaziladigan urf-odat va rasm-rusumlar hamda ularning kelib chiqishi haqidagi manbalar faqat keksa avlod xotirasida muhrlanib, saqlanib ajdodlardan avlodlarga o'tmoqda. Shuning uchun ham axborotchilar ma'lumotlari dehqonchilik an'analari jarayoni har tomonlama mujassamdir. Turli so'rovlar va yozma manbalar asosida etnosotsiologik tadqiqotlarni jalb etgan holda muammoga har tomonlama kompleks yondashuv ham ilmiy tadqiqot imkoniyatlarini yanada kengaytiradi.

Ushbu mavzuni har tomonlama batafsil tahlil qilish maqsadida Respublika MDA, Qashqadaryo va Surxondaryo viloyatlari Davlat arxivi jag'armalaridan (1-jamg'aria, 1-ro'yxat), muzeylar va O'rta Osiyoda 1924-1926 yillarda o'tkazilgan aholi ro'yxati materiallaridan, shu bilan birga o'zbek xalqining an'anaviy xo'jalik urf-odat va marosimlariga oid tadqiqotlardan ham foydalanish mumkin. Yuqori darajadagi dehqonchilik madaniyati insonning dehqonchilikning asosiy qonunlari talablariga muvofiq faoliyatini - tuproq hosildorligini saqlash va oshirish, almashlab ekish qoidalariga amal qilish; seleksiya va urug'chilik ishlarini bilish va tashkil qilish, serhosil navlarning sifatli urug'ligini ekish; har bir ekinga xos agrotexnologiyani qo'llash; tuproqqa to'g'ri ishlov berish; sifatli urug'likni belgilangan muddatlarda ekish, ekinlarni sifatli parvarish qilish; o'g'itlardan to'g'ri va unumli foydalanish; barcha agrotexnologik tadbirlarni optimal muddatlarda o'tkazish; dehqonchilikni mexanizatsiyalash, kimyolashtirish, o'simliklarni himoya qilish tizimini to'g'ri tashkil qilish; mehnatni iqtisodiy rag'batlashtirishni talab qiladi[9]. Bundan tashqari O'rta Osiyo va xususan O'zbekistonda dehqonchilikning asosiy turi bo'lgan sug'orma dehqonchilik sharoitlarida

yerlarning meliorativ holatini yaxshilash va sug'orish madaniyatini egallash muhim o'rinda turadi.

Xulosa. Xulosada shuni alohida ta'kidlash lozimki, O'zbekistonda dehqonchilik madaniyatining rivojlanishi qadimiy tarixga borib taqaladi. Xususan, sug'orma dehqonchilikning rivojlanishi davlat va jamiyatning taraqqiyotida hal qiluchi ahamiyatga ega bo'lgan. Shu jumladan, etno-tarixiy manbalar Janubiy O'zbekiston aholisining dehqonchilikka oid urf-odat va marosimlarini xolisona, haqqoniy hamda hozirgi davr talablari asosida teran yoritishga yaqindan yordam beradi.

Адабиётлар/Литература/References:

1. Мирзиёев Ш.М. Янги Ўзбекистоннинг тараққиёт стратегияси. – Тошкент: Ўзбекистон, 2021.
2. «Авесто»даги деҳқончилик маросимлари тўғрисида батафсилроқ маълумот олиш учун қаранг: Маковельский О.А. Авесто. -Баку, 1960. – С. 85-91; М.Исҳоқов. Авесто. Яшт китоби. -Т., 2001. –Б. 8-36; А.Аширов. “Авестодан мерос маросимлар”. -Т., 2001. – Б. 8-14; Авесто. Тарихий-адабий ёдгорлик. Асқар Махқам таржимаси. -Т., 2001. –Б. 112.115.
3. Маковельский О.А. Авесто. -Баку, 1960.
4. Абу Райҳон Беруний. Қадимги ҳалқлардан қолган ёдгорликлар. Танланган асарлар. 1-том. -Т., 1968.
5. Андреев М.С. По поводу процесса образования примитивных Среднеазиатских древних цехов и цеховых сказаний (рисаля) // Этнография, 1927, №-2, кн. IV. -С.123-126; Гаврилов М.Ф. Рисаля сартовских ремесленников (исследования преданий мусульманских цехов). -Т., 1912.
6. Наливкин В., Наливкина М. Очерк быта женщин оседлого туземного населения Ферганы. -Казань: Университет, 1886; Гребенкин А.Д. Узбеки // Русский Туркестан. -М. 1872.-С.4; Г.Арандаренко. О метеорологических познаниях туземцев в Туркестанском крае. СПб., 1908.
7. Диваев А. Заклинание и призыв ветра // ЭО, - 1910, -С. 1-11.
8. Ф. Ш. Раҳмонов.Қашқадарё воҳаси аҳолисининг деҳқончиликка оид урф-одат ва маросимлари.Т.,2014.
9. https://uz.wikipedia.org/wiki/Dehqonchilik_madaniyati
10. Sobirovich T. B. Evolution of ideas and views on the development of democratic society and spiritual renewals //Scientific Bulletin of Namangan State University. – №. 10. – С. 243-250

SCIENCEPROBLEMS.UZ

ИЖТИМОЙ-ГУМАНИТАР ФАНЛАРНИНГ ДОЛЗАРБ МУАММОЛАРИ

№ 12/1 (3) – 2023

АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ СОЦИАЛЬНО- ГУМАНИТАРНЫХ НАУК

ACTUAL PROBLEMS OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES

Ижтимоий-гуманитар фанларнинг долзарб муаммолари электрон журнали 2020 йил 6 август куни 1368-сонли гувоҳнома билан давлат рўйхатига олинган.

Муассис: “SCIENCEPROBLEMS TEAM” масъулияти чекланган жамияти

Таҳририят манзили:

100070. Тошкент шаҳри, Яккасарой тумани, Кичик Бешёғоч кўчаси, 70/10-уй. Электрон манзил:

scienceproblems.uz@gmail.com

Боғланиш учун телефонлар:

(99) 602-09-84 (telegram).